

знову-таки визначатиме Президент. Проведення «конкурсу» за таких умов, з високою вірогідністю, стане легітимізацію просування політично заангажованих суддів до складу КСУ.

Верховна Рада за своєю квотою взагалі не створює конкурсну комісію, її замінює Комітет Верховної Ради з питань правової політики та правосуддя. Підготовку питання щодо розгляду кандидатур на посаду судді КСУ З'їздом суддів здійснює Рада суддів України, замість конкурсної комісії.

Тобто маємо ситуацію, в якій закон ніяким чином не зобов'язує суб'єкта призначення сформувати конкурсну комісію і провести конкурс, в якому ключовим буде фах кандидатури, а не її політична лояльність. І такі положення не просто зводять майбутній конкурс нанівець. Вони прямо суперечать Конституції України, положення якої є нормами прямої дії.

Факт прийняття нового закону, окремі його новели є безумовно позитивним досягненням. Та всі ці зміни можуть не мати сенсу, якщо судьями КСУ стануть політичні пристосованці, а не принципові фахівці-конституціоналісти. Тож не хочеться зайвий раз перебирати міри, але реформування КСУ, що починається з порушення Конституції – шлях у нікуди.

Як висновок, необхідна подальша законотворча і безумовно науково-теоретична робота для вдосконалення діяльності КСУ. Адже інститут конституційної юстиції є універсальним феноменом щодо процесів конституційних перетворень. Це зумовлено тим, що КСУ, будучи єдиним органом конституційної юрисдикції: гарантує верховенство Конституції та забезпечує конституційну законність на основі принципу верховенства права, що є важливим для формування нормативно-правової основи сучасних перетворень у державі й суспільстві; здійснюючи інтерпретаційну діяльність, підвищує ефективність правових основ функціонування органів публічної влади, система та організація діяльності яких потребують удосконалення в контексті сучасного етапу політико-правових перетворень; через виконання своїх повноважень сприяє встановленню конституційного правопорядку, що є необхідною передумовою конституційних перетворень; займає особливе та водночас важливе місце в механізмі захисту прав і свобод людини та громадянина, який спрямований на захист конституційно-правової свободи людини в контексті сучасного українського конституціоналізму – мети конституційних перетворень в Україні.

Отже, внаслідок прийняття цього Закону в основі діяльності КСУ нічого не змінилося. Головними причинами цього є небажання надання незалежної діяльності КСУ з боку Верховної Ради та Президента України. Адже історія свідчить (зокрема зміна Конституції у 2010 р.), що наявність у суді підконтрольних суддів дає можливість для маніпуляції законодавством. Потрібно змінювати систему й тоді ми змінимо країну.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
2. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 р. № 1401-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-VIII>
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. № 2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-10>

Курсант 1-го курсу ННІ № 1 НАВС

Тарасенко Станіслав Володимирович

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВИ У РОЗУМІННІ В.В. КОПЕЙЧИКОВИМ

Володимир Володимирович Копейчиков був доктором юридичних наук, професором, академіком Академії правових наук України, заслуженим діячем науки і техніки України. Він є автором понад 250 наукових праць. Під його керівництвом підготовлено 6 докторів наук та 24 кандидати наук.

З 1983 року і до самої смерті Володимир Володимирович працював професором кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ України. Він мав широке коло наукових інтересів, одним із напрямів його наукової діяльності була проблематика механізму держави.

В.В. Копейчиков визначав: «Механізм держави включає в себе всю систему радянський державних організацій – організованих державою колективом людей, які забезпечують керівництво та безпосереднє здійснення функцій держави». Якщо коротко проаналізувати, то професор включає в поняття "механізм держави" державні органи, державні установи та державні підприємства. На його погляд, для здійснення своїх завдань і функцій кожна держава створює різноманітні організації. Така система всіх державних організацій, що беруть участь у здійсненні завдань і функцій держави, називається її механізмом. Серед названих організацій є державні органи, що наділені державно-владними повноваженнями. Систему таких органів називають апаратом держави.

Таким чином, механізм держави охоплює апарат держави, державні підприємства, державні установи та інші державні організації.

Державні підприємства - вид державних організацій, які безпосередньо реалізують функції та завдання держави у сфері матеріального виробництва. Державні установи - вид державних організацій, на які покладено завдання з реалізації функцій держави у сфері нематеріального виробництва.

Апарат держави - система всіх державних органів, які здійснюють завдання та виконують певні функції держави.

Основними принципами державного апарату України є: демократизм; національна рівноправність; законність; суверенність; поділ влади; соціальна справедливість; гуманізм й милосердя; поєднання переконання і примусу; гласність, відкритість й врахування громадської думки. Принцип демократизму в Україні характеризується тим, що державний апарат формується з волі більшості населення, виражає та виконує волю громадянсько-господарства. Як корінна, так й решта національних груп, що проживають на території України, є рівноправними. Держава гарантує усім здійснення, охорону, захист і відтворення політичних, економічних, громадських, соціальних і культурних прав. Державний апарат організується і діє на підставі законів. Його діяльність спрямовується на виконання законів у порядку, передбаченому чинним законодавством. Державний апарат є єдиним носієм влади на засадах самостійності й незалежності, виразником суверенітету народу і нації. Державна влада в Україні здійснюється за принципом її поділу на законодавчу, виконавчу й судову. Єдиним органом законодавчої влади є Кабінет Міністрів. Правосуддя в Україні здійснюється виключно Конституційним, загальними та господарськими (арбітражними) судами.

Принцип соціальної справедливості державного апарату означає, що його завданням є забезпечення соціальної злагоди, консенсусу між різними частинами суспільства, балансу різноманітних інтересів усіх соціальних прошарків, груп та інших верств населення. Державний апарат визначає, гарантує, допомагає здійснювати всім верствам населення їхні суб'єктивні права, охороняє та захищає основні права людини і громадянина, віддаючи пріоритет загальнолюдським цінностям, забезпечує гуманне й милосердне ставлення до всього населення України і кожного, окремо взятого, індивіда.

Важливим принципом державного апарату України є поєднання методів виховання і примусу. Примус до осіб застосовується лише тоді, коли вичерпані методи переконання, але особа не підкорилася загальнодержавним інтересам та інтересам громадянського суспільства.

Свої функції державний апарат виконує відкрито, співпрацює з різними громадськими

об'єднаннями і рухами, вивчає громадську думку і враховує її в організації та здійсненні покладених на нього завдань.

Отже, державний апарат є системою державних органів, що здійснюють свої функції, реалізуючи волю громадянського суспільства, всього українського народу.

Первинною клітинкою державного апарату є орган держави. Це окремий службовець чи структурно оформлений колектив державних службовців, наділений владними повноваженнями, відповідними матеріально-технічними засобами, утворений на законних підставах для виконання конкретних завдань і функцій держави.

Кожний орган наділяється на підставі закону владними повноваженнями, які полягають у тому, що орган держави спроможний встановлювати формально обов'язкові правила поведінки (як нормативні, так і індивідуальні) та домагатися їх здійснення. Вдосконалення органів державної влади реалізується в Україні на основі Конституції України.

Отже, розуміння механізму держави, що визначав В.В. Копейчиков, відповідають основним характеристикам соціально-демократичної держави.

Список використаних джерел:

1. В.В. Копейчиков, Підручник «Правознавство», Юрінком Інтер, Київ-2003
2. Копейчиков В.В., Лисенков Л.С. Теорія держави і права, 2002

Аспірант юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Теремцова Олена Миколаївна

ДО ПИТАННЯ СТАНОВЛЕННЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ НА РОЗУМІННЯ ПРАВОТВОРЧОСТІ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАВОВІЙ ДУМЦІ

Становлення наукових поглядів на розуміння правотворчості у вітчизняній правовій науці приділялось чимало уваги, однак до цього часу не досягнуто єдиного розуміння її поняття. В теорії права вживаються як синоніми терміни «правотворчість», «законотворчість», «правотворчий процес», «законотворчий процес», «нормотворчість» тощо.

Правотворчий процес визначається в юридичній літературі як специфічна діяльність в повноважених органів держави, громадських організацій і посадових осіб, що включає систему дій з підготовки, затвердження та офіційного оголошення нормативно-правових актів. Вона має на меті створення і підтримання системи права у належному стані, який відповідає потребам правового регулювання на тому етапі розвитку суспільства [2].

В юридичній літературі поняття «правотворчість» охоплює встановлення (створення, санкціонування, змінення, скасування) правових норм. За своїм фактичним змістом правотворчість – це в першу чергу система організаційно-процесуальних дій суб'єктів права (державних і недержавних), що спрямована на встановлення (створення, зміну, скасування) правових норм. До способів правотворчої діяльності вчений відносить саме законотворчість, підзаконну, прецедентну та договірну правотворчість [4].

Цієї думки дотримуються й інші вчені, де розглядають правотворчість як один із видів юридичної діяльності, що визначається залежно від характеру, способу перетворення суспільних відносин (поряд з правозастосовною, розпорядчою та інтерпретаційною діяльностями). Вчений трактує правотворчу діяльність як складний процес перетворення соціального в правове, процес суб'єктивації об'єктивного та об'єктивації суб'єктивного [6].

Автор дотримується думки вченого Т. О. Дідича, що «творення права є особливий різновид юридичної практичної діяльності, який має творчий інтелектуальний характер та пов'язаний з розробкою, обговоренням, прийняттям та введенням в дію правових норм у вигляді форм (джерел) права, що обумовлений рівнем суспільного розвитку та забезпечує пропорційну залежність між потребами суспільства та адекватним якісним рівнем законодавчої бази» [3, с. 92].

Автор, аналізуючи висвітлення проблеми правотворчості в юридичній літературі,